

ALUVERE KOOL – 125

□ UITMOTTEID KOOLI JUUBELIÖPPEAASTAL □

1863. a. mardipäeval said Aluvere küla lapsed minna oma külakooli. Koolihooneks oli vastvalminud rehielamu, millele lisandusid koolituba, kamber koolmeistri ja vangikong — küla kõik «kasvatusasutused» ühe õigkatuse all.

Maa ja ehitusmaterjali eraldas selleks Sõmeru mõisahärra parun von Tiesenhausen. Küllap olid ehitajaiks Aluvere küla mehed, kes soovisid, et koolitäre oleks lastel käe-jala juures. Et külas oli 16 talu, siis ei saanud laste arv väike olla, kui teame, et tollastes peredes oli ikka 5—10 last.

Esimene koolmeister oli Hans Zilberg, Simuna kihelkonnakoolis hariduse saanud noormees. Palgaks oli mõisa poolt maatükk, küla andis 3 rubla küünlarahaks.

Kooliaeg oli kolm talve, koolipäevi nädalas neli (esmaspäev, teisipäev, kolmapäev ja neljapäev), laupäeval olid koolis kodus õppivad lapsed. Laupäeva õhtul pidas koolmeister koolitoas jutlust.

Koolitoa põrandat pesid lapsed. Põranda pühkimiseks pidi iga laps talve jooksul tooma kooli kaks luuda

Teine koolihoone valmis 1877. aastal, mis olevat enne kolmanda valmimist oksjonil maha müüdnud. 1909. aastal ehitati uus hoone, mis oli endisest avaram, valgusküllane, sest aknad vaatasid igasse ilmakaarde. Samale hoonele tehti juurdeehitused Eesti Vabariigi ajal. 1932. a. muudeti algkoolid 4-klassiliseks, siis valmiski juurdeehituse I osa ja 1934. a. II osa, sest kool sai 6-klassiliseks algkooliks. Koolil on veel fotosid Eesti Vabariigi lõpuaastatest, millel on näha, milline meie koolimaja siis välja nägi. Sümpaatne, kaetud värvitud laudvoodriga, mida kaunistavad valged pikitriibud. Sõjajärgne põlvkond teab juba krohvitut hoonet ja viimased kümnemend aastat oli ta päris kurva väljanägemisega.

Aastad tegid oma töö, tänaseks on see minevik. Alates selle aasta teisest koolikuust seisab endine Aluvere koolimaja tühjalt. Nädalas kord või paar sõidab õue auto, et peale panna veel viimaseid esemeid, mida vajab uus kool. Ajad on muutunud ja paljuski halvema poole. Kunagi oli kool asutus, mida nimetati paatosega haridustemp-

liks ja sinna mindi kindla eesmärgiga — omandada haridus. Nüüdisaegne barbar võtab kätte kirve ning rahuldab oma hävituskirge ja saamahimu kaitsetuna seisvas koolimajas. On tõsine hirm, et võib veel hullematki juhtuda.

Juubeliaastal tehti meile kingitus: 3. oktoobril 1988 tulid õpilased uude Aluvere kooli. Lahkusime külast, mis on kaotanud oma elujõu, ja asusime lähemale laste kodudele. Tuultepesast asusime puude varju. Ainult Sõmeru poolne osa avaneb vaatega põllurohelusele ja selle taga säravad paljude laste koduaknad.

Hoone peafassaad lõunaküljel on päris huvitava arhitektuurse lahendusega. Ümbrus alles otab buldooseri ja meie hoolitsevaid käsi. Peauksest sisenemise järel jääb aga pisut nõutuks, satud kohe garderoobi. Kas seal ei võinuks olla tänapäevaselt kujundatud hall, mis rõhutaks hoone kasvatusfunktsioone? Samast pääseb edasi täismõõtmelisse võimlasse. See on tõesti luksus. Aga kuhu panna inventar, mida vajatakse tundides? Selleks mõeldud ruum on liiga väike. Poiste tööpetuse klass asub hoone esimesel korrusel, teisel korrusel aga klassid, kus käib rahulik ja käratu õppetöö. Huvitav, kuidas on võimalik II

korrusel tundi anda, kui all töötavad ketassaag ja veel mõned masinad? Meil on ka aula lava-ga. Praegu meile piisav, kuid edaspidi? Kool ju kasvab. Hommikul majja sisenedes on seal eriline lõhn, mida annab pörandakattematerjal. Ega see järskult tervist kahjustav ole? Tean, et juba ajab direktor asju, et seda asendada. Kirjutan neist asjust seepärast, et hoonete projektid käivad eelnevalt läbi ekspertii-sist ja sinna annavad allkirja paljud kõrged ülemused. Kuid lapsesõbraliku ja kõiki kasvatus-eesmärke (ka tuleviku oma) arvestava koolihoone projektini pole veel jõutud. Või on erand ainult meie koolimaja?

Nüüd näen ka oma silmaga, kui raskelt käivitub uue hoone ekspuataerimine. On lausa ime, kui suudad hankida koolitööks vajalikke vahendeid. Aga ometi püüame selle õppeaasta kevadeks nii kaugele jõuda, et kutsuda meie uude — neljandasse koolimajja vilistlased ja kunagised koolleegid, et koos tähistada Aluvere kooli 125. aastapäeva.

23. novembril, kooli tegelikul aastapäeval, kogunes koolipere aga uude aulasse, süütasime küünlad sünnipäevalapse auks.

Aino KURMISTE

Honorar Virumaa fondi.